

Aktualno

EKin IMF napovedujeta nadaljevanje gospodarske rasti v glavnih trgovinskih partnericah Slovenije v 2016, a opozarjata na povečanje tveganj, zlasti v povezavi z razmerami v razvijajočih se gospodarstvih. Razpoložljivi kazalniki gospodarske aktivnosti in razpoloženja v evrskem območju kažejo nadaljevanje rasti BDP v zadnjem četrtletju 2015. EK in IMF pa v 2016 pričakujeta podobno rast gospodarske aktivnosti v naših glavnih trgovinskih partnericah kot lani. Ta naj bi še naprej temeljila predvsem na okrevanju zasebne potrošnje, k čemur naj bi poleg izboljšanja razmer na trgu dela prispevale tudi občutno nižje cene nafte. Slednje pozitivno vplivajo tudi na dobičke, kar skupaj z lažjim dostopom do finančnih virov vpliva na izboljšanje obetov za rast investicij. Zaradi poslabšanja razmer v razvijajočih se gospodarstvih pa so nižje napovedi rasti svetovne trgovine in posledično tudi izvoza. Še občutnejša upočasnitev gospodarske aktivnosti v teh državah in z njo povezano povečanje negotovosti na finančnih trgih je po mnenju obeh institucij tudi glavno tveganje za napovedi.

Vrednosti večine kratkoročnih kazalnikov gospodarske aktivnosti v Sloveniji so se proti koncu 2015 ohranile na doseženi ravni. Realni izvoz blaga in obseg proizvodnje predelovalnih dejavnosti sta bila v enajstih mesecih 2015 medletno za okoli pet odstotkov večja. Tudi lani sta se krepila pod vplivom pozitivnih vplivov iz tujine in ob izboljšanju konkurenčnosti slovenskega gospodarstva v zadnjih letih. Pozitivno pa prispevata tudi k postopni krepitvi prihodka v storitvah, ki je tudi posledica višje zasebne potrošnje, povezane z dlje časa trajajočim okrevanjem na trgu dela. Aktivnost v gradbeništvu ostaja na zelo nizki ravni, čeprav je ob koncu leta zanihala navzgor zaradi intenzivnejših investicij države. Razpoloženje v gospodarstvu se je v začetku 2016 sicer poslabšalo, vendar ostaja visoko in nakazuje nadaljevanje postopnega okrevanja gospodarske aktivnosti.

Rast števila delovno aktivnih se je proti koncu leta nadaljevala, zmanjševanje števila registriranih brezposelnih pa je decembra in januarja zastalo. Števila delovno aktivnih se je povečalo predvsem v predelovalnih dejavnostih in tržnih storitvah, skladno z višjo aktivnostjo v teh dejavnostih. Število registriranih brezposelnih se je po zmanjševanju od aprila 2014 konec lanskega leta povečalo, na začetku 2016 pa je ostalo na podobni ravni. Na to je vplival zlasti večji priliv v evidenco zaradi večjega števila izteka pogodb za določen čas. Kljub temu je bilo njihovo število za 4,9 % manjše kot pred letom.

Rast povprečne bruto plače se je ob koncu lanskega leta okrepila. Novembrska okrepitev rasti v zasebnem sektorju je bila posledica najvišjih izrednih izplačil v zadnjih sedmih letih. V enajstih mesecih je rast ostala sicer precej nižja kot v enakem obdobju 2014, kar ob težnji po ohranjanju konkurenčnosti pripisujemo odsotnosti cenovnih pritiskov in povečanju deleža zaposlenih z nizkimi plačami. V javnem sektorju se je v enajstih mesecih 2015 rast plač nadaljevala, zaradi izplačil zadržanih napredovanj v 2014 in nadaljnje rasti v javnih družbah.

V drugi polovici 2015 se je nadaljevalo izboljšanje cenovne in stroškovne konkurenčnosti. Izboljšanje je bilo predvsem posledica padca nominalnega efektivnega tečaja, delno pa tudi relativnih cen in stroškov dela na enoto proizvoda. Glavnina znižanja stroškov dela na enoto proizvoda je tudi lani izhajala iz menjalnega sektorja, predvsem predelovalnih dejavnosti, kjer je bila raven realnih stroškov dela na enoto proizvoda že nižja kot pred krizo.

Cene življenjskih potrebščin so bile tudi januarja medletno nižje, gibanje uvoznih cen in cen industrijskih proizvodov nakazuje nadaljevanje podobnih gibanj tudi v prihodnjih mesecih. Deflacija je ob nadaljnjem padcu cen nafte še naprej predvsem posledica nižjih cen energentov in tudi trajnih proizvodov, ob skromni rasti cen v ostalih skupinah proizvodov. Nadaljevanje medletnega padca uvoznih cen in cen industrijskih proizvodov konec 2015 nakazuje odsotnost cenovnih pritiskov.

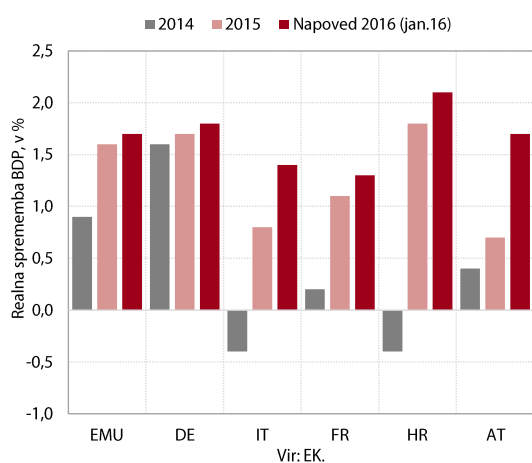
Presežek na tekočem računu plačilne bilance se še povečuje in je v dvanajstih mesecih do novembra 2015 znašal 7,7 % ocenjenega BDP. K rasti presežka je tudi lani največ prispevala rast presežka v blagovni menjavi, ki je poleg ugodnih izvoznih gibanj tudi posledica izboljšanja pogojev menjave. Večji je bil tudi presežek v storitveni menjavi predvsem zaradi presežka v menjavi potovanj in gradbenih storitev. Nasprotno je bil v tem obdobju precej večji kot pred letom primanjkljaj primarnih in sekundarnih dohodkov. Presežek na tekočem računu plačilne bilance so odražali skupni neto finančni odlivi v višini 3,1 mrd EUR. K temu so prispevali neto odlivi pri vrednostnih papirjih in ostalih naložbah, medtem ko so bile neposredne naložbe neto prilivne.

Padec obsega kreditov domačih nebančnih sektorjev je bil lani manjši, manjše je bilo neto odplačevanje tujih obveznosti podjetij in bank. Zaradi rasti kreditov gospodinjstev in manjšega padca kreditov podjetij in NFI

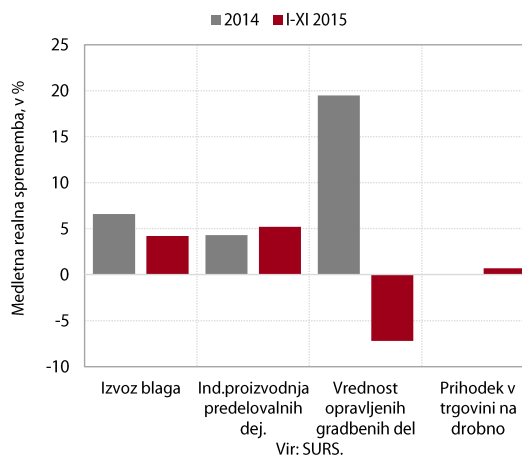
(brez upoštevanja prenosa terjatev na DUTB) je bilo lansko skupno zmanjšanje v višini 1,1 mrd EUR manj občutno kot v predhodnem letu. V drugi polovici 2015 se je stabiliziralo neto razdolževanje podjetij in NFI v tujini, neto razdolževanje bank pa se je upočasnilo. Se je pa lani zaradi odliva vlog države in NFI ter manjšega priliva vlog gospodinjstev skupni prirast vlog domačih nebančnih sektorjev zmanjšal za več kot polovico kljub povečanju prirasta vlog podjetij, ki je po naši oceni lahko tudi posledica njihove nizke investicijske aktivnosti.

Javnofinančni primanjkljaj po denarnem toku, ki je bil v enajstih mesecih 2015 medletno nižji, se bo skladno z že znano decembrsko realizacijo državnega proračuna do konca leta povišal. To bo posledica občutne rasti izdatkov za investicije ter za blago in storitve. Primanjkljaj državnega proračuna, ki ustvari pretežni del javnofinančnega primanjkljaja, je bil leta 2015 višji kot predhodno leto, vendar nižji od načrtovanega z rebalansom. Ob nadaljnjem okrevanju gospodarske aktivnosti in sprejetih ukrepov so se prihodki povečali, vendar manj kot izdatki, čeprav se je tudi njihova rast lani upočasnila.

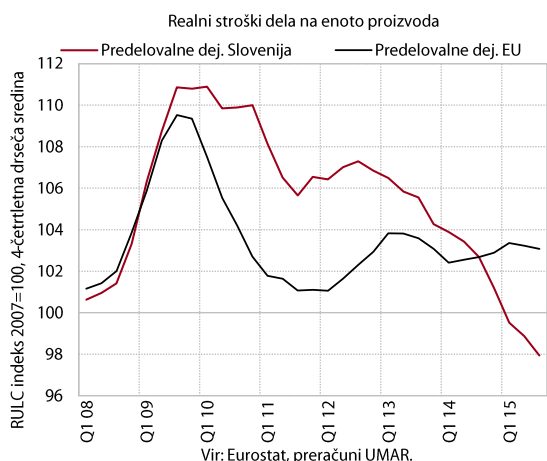
Gospodarska rast v glavnih trgovinskih partnericah naj bi se letos ohranili na ravni, podobni lanskimi.

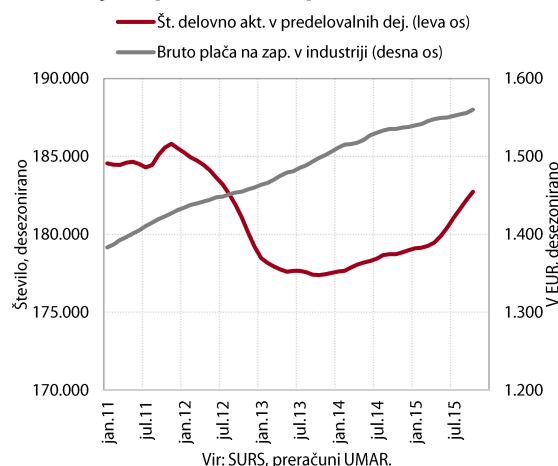
Okrevanje gospodarske aktivnosti v Sloveniji je tudi ob koncu 2015 temeljilo na izvozu proizvodov predelovalnih dejavnosti ...

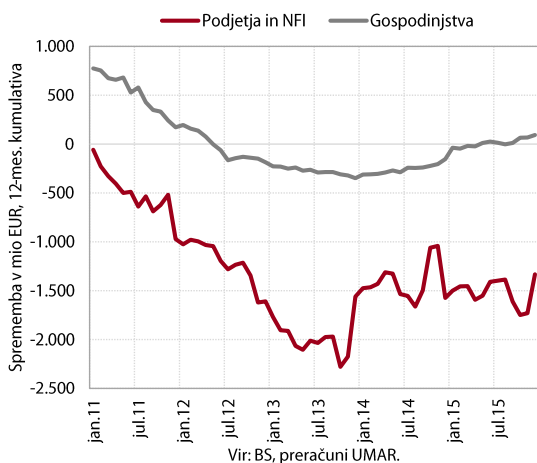
... ob nadaljnem izboljšanju stroškovne konkurenčnosti predelovalnih dejavnosti.

Gibanja v izvozno usmerjenem delu gospodarstva ostajajo glavni dejavnik okrevanja zaposlenosti in plač.

Lani se je padec obsega kreditov upočasnil zaradi rasti kreditov gospodinjstev ter manjšega padca kreditov podjetij in NFI.

Primanjkljaj državnega proračuna, ki je bil v letu 2015 višji kot predhodno leto, kaže, da se bo konec leta 2015 povečal tudi javnofinančni primanjkljaj.

